

LIGJ PËR QENDRËN SHTETËRORE PËR PROVIM

(TEKST I KONSOLIDUAR)

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet themelimi, puna, kompetencat, administrimi, udhëheqja, financimi, mbikëqyrja ndaj punës si dhe çështje tjera të lidhura me punën e Qendrës shtetërore për provim.

Neni 2

(1) Për organizimin, aplikimin dhe mbështetjen e vlerësimit dhe kontrollin të jashtëm të arritjeve të nxënësve në arsimin fillor dhe të mesëm, për aftësimin e kandidatëve për drejtorë, si dhe dhënien e provimit për drejtorë të shkollave fillore dhe të mesme, themelohet Qendra shtetërore për provim, e cila është e pavarur në punën e saj.

(2) Qendra shtetërore për provim ka cilësi të personit juridik.

(3) Qendra shtetërore për provim e fiton statusin e personit juridik, me regjistrim në Regjistrin qendror të Republikës së Maqedonisë.

(4) Selia e Qendrës shtetërore për provim është në Shkup.

Neni 3

Për realizimin e punëve nga fushëveprimi i vet, Qendra Shtetërore e Provimeve është kompetente si vijon:

- jep mbështetje në procesin e kontrollit ekstern të arritjeve të nxënësve dhe mësimdhënësve, në shkollat fillore dhe të mesme,
- përgatit program nacional për evoluim ekstern të arsimit fillor dhe të mesëm, në përputhje me standardet evropiane,
- përgatit plan aksional nacional dhe dinamikë të evoluimit ekstern, në përputhje me programin nga alineja 2 e këtij neni,
- përgatit plan për evoluim ekstern në arsimin fillor dhe të mesëm,
- përgatit plan aksional nacional dhe dinamikë të evoluimit ekstern, në përputhje me programin nga alineja 4 e këtij neni,
- përgatit teste për kontroll ekstern të arritjeve të nxënësve në arsimin fillor dhe të mesëm, me propozim të Byrosë për Zhvillimin e Arsimit dhe Qendrës për Arsim dhe Trajnim Profesional,
- përgatit orar të përgjithshëm për kontroll të arritjeve të nxënësve për lëndët në arsimin fillor dhe të mesëm, me propozim të Byrosë për Zhvillimin e Arsimit dhe Qendrës për Arsim dhe Trajnim Profesional, më së voni deri më 15 dhjetor në vitin rrjedhës shkollor,
- e zhvillon dhe mirëmban sistemin informativ për vlerësimin e arritjeve të nxënësve, në arsimin fillor dhe të mesëm,
- përgatit plan për trajnim dhe kryen trajnim të komisioneve shkollore për kontrollin ekstern të arritjeve të nxënësve, në arsimin fillor dhe të mesëm,
- i grumbullon, përpunon dhe kryen analizë të rezultateve nga kontrolli i arritjeve të nxënësve, në arsimin fillor dhe të mesëm,
- në bazë të raporteve të komisioneve shkollore për evoluimin ekstern dhe evoluim të dosjeve profesionale të bashkëpunëtorëve profesionalë të shkollave fillore dhe të mesme, përgatit raport vjetor me rang-lista për punën e mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve profesionalë,
- i dërgon raportet e përpiluara vjetore me rang-listat nga alineja 11 e këtij neni në Ministri, Byronë për Zhvillimin e Arsimit dhe Qendrën për Arsim dhe Trajnim Profesional,
- përgatiti raport nacional për punën e mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve profesionalë në shkollat fillore dhe të mesme, në pajtim me rezultate e kontrollit ekstern, vetevauimit, evoluimit integral dhe evoluimit të dosjeve profesionale, dhe e dorëzon në Ministri. Raportin nacional për punën e mësimdhënësve dhe bashkëpunëtorëve profesionalë në shkollat fillore dhe të mesme, e shpall ministri kompetent për arsim (në tekstin e mëtejme: ministri),
- merr pjesë në përgatitjen e konceptit për maturë dhe provim përfundimtar në arsimin e mesëm,
- përgatit teste për provime eksterne në maturën shtetërore,
- e zhvillon dhe mirëmban sistemin informativ për vlerësimin e arritjeve të nxënësve, në provimet eksterne të maturës shtetërore,
- i shpall në ueb faqen e vet programet e provimeve, informatat dhe materialet tjera për maturën shtetërore, maturën shkollore dhe provimin përfundimtar,

- përgatit materiale profesionale dhe kryen trajnim të mësimdhënësve, lidhur me vlerësimin e arritjeve të nxënësve në provimet e maturës dhe provimin përfundimtar,
- përcakton koordinues dhe testues lokalë, për realizimin e provimeve eksterne në maturën shtetërore,
- përcakton vlerësues për vlerësimin e arritjeve të nxënësve në provimet eksterne, në arsimin fillor dhe të mesëm, si dhe në provimet eksterne të maturës shtetërore,
- formon komisione shtetërore për lëndët e maturës,
- e kryen trajnimin e anëtarëve të komisioneve shtetërore për lëndët e maturës,
- e kryen trajnimin e kryetarëve dhe sekretarëve të komisioneve shkollore të maturës,
- kryen detyra organizative dhe teknike për realizimin e provimeve eksterne të maturës shtetërore,
- e koordinon punën e komisioneve shkollore të maturës,
- e siguron mbrojtjen e fshehtësisë së përgatitjes, botimit, shpërndarjes dhe ruajtjes së materialit të provimit,
- e kryen trajnimin e kandidatëve për drejtorë të shkollave fillore dhe të mesme,
- i propozon ministrit Program për përgatitjen dhe dhënien e provimit për drejtor të shkollave fillore dhe të mesme,
- e realizon provimin për drejtorë të shkollave fillore dhe të mesme,
- u lëshon certifikata kandidatëve, që e kanë dhënë provimin për drejtorë të shkollave fillore dhe të mesme,
- kryen punë profesionale administrative dhe financiare, për nevojat e Këshillit Shtetëror të Maturës dhe komisioneve shtetërore për lëndët e maturës,
- boton literaturë profesionale nga fushëveprimi i punës së vet dhe
- kryen edhe punë tjera të përcaktuara me ligj dhe me statutin e Qendrës Shtetërore të Provimeve.

II. ADMINISTRIMI DHE UDHËHEQJA ME QENDRËN SHETËRORE PËR PROVIM

Neni 4

Organe të Qendrës shtetërore për provim janë Këshilli drejtues dhe drejtori.

Këshilli drejtues

Neni 5

(1) Me Qendrën shtetërore për provim administron Këshilli drejtues.

(2) Këshilli drejtues përbëhet nga shtatë anëtarë nga të cilët njëri është kryetar, dhe atë: nga dy anëtarë nga radha e të punësuarve në Qendrën shtetërore për provim dhe nga Byroja për zhvillimin e arsimit si dhe nga një anëtarë prej Ministrisë së arsimit dhe shkencës, Qendrës për arsim dhe trajnim profesional dhe nga Konferenca ndëruniversitare.

(3) Kryetari dhe anëtarët e Këshillit drejtues i emëron dhe shkarkon Qeveria e Republikës së Maqedonisë, duke e pasur parasysh përfaqësimin përkatës dhe të drejtë të pjesëtarëve të bashkësive në gjuhën dhe alfabetin e të cilëve realizohet mësimi në arsimin fillor dhe të mesëm.

(4) Kryetari dhe anëtarët e Këshillit drejtues emërohen me mandat prej gjashtë vitesh, dhe mundet vetëm edhe njëherë të emërohen sërish.

Neni 6

Për kryetar dhe anëtar të Këshillit drejtues mund të emërohet personi i cili i përmbush kushtet, si vijojnë:

- të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë,
- ta ketë të kryer arsimin e lartë dhe
- të ketë përvojë pune prej së paku pesë vitesh në veprimtarinë edukativo-arsimore ose në organ tjetër të administratës shtetërore, kompetent për punët në arsim.

Neni 7

(1) Këshilli drejtues i Qendrës shtetërore për provim, i ka kompetencat si vijojnë:

- e miraton statutin e Qendrës shtetërore për provim;
- e miraton programin vjetor për punë të Qendrës shtetërore për provim dhe ia dërgon Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës dhe Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, më së voni deri më 31 janar;
- e miraton llogarinë përfundimtare;
- e miraton raportin vjetor për punën e Qendrës shtetërore për provim dhe ia dërgon Ministrisë së Arsimit dhe

Shkencës dhe Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, më së voni deri më 31 janar;

- jep pëlqim për aktet e organizimit dhe punës dhe të sistematizimit të vendeve të punës në Qendrën shtetërore për provim;
- vendos pas kundërshtimeve lidhur me marrëdhënien e punës të punonjësve, në Qendrën shtetërore për provim;
- miraton rregullore për punën e vet dhe
- kryen edhe punë tjera, të përcaktuara me Statut.

(2) Pëlqim për statutin e Qendrës shtetërore për provim, e jep Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Neni 8

Kryetari dhe anëtari i Këshillit drejtues mund të shkarkohet edhe para kalimit të mandatit, nëse:

- e kërkon vet atë;
- në rast të pengimit të kryerjes së funksionit për shkak të sëmundjes, me kohëzgjatje të pandërprerë prej më shumë se gjashtë muajsh dhe
- punon në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji dhe Statutit.

Drejtori i Qendrës shtetërore për provim

Neni 9

(1) Me punën e Qendrës shtetërore për provim udhëheq drejtori.

(2) Drejtorin me propozim të ministrit të Arsimit dhe Shkencës e emëron dhe shkarkon Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(3) Për zgjedhjen e drejtorit publikohet shpallje publike në së paku tri gazeta ditore të cilat botohen në të gjithë territorin e Republikës së Maqedonisë, nga të cilat një nga gazetatat që botohen në gjuhën që e flasin së paku 20% nga qytetarët që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase.

(4) Drejtori zgjidhet për kohën prej pesë vitesh dhe mund të zgjidhet përsëri.

(5) Si drejtor mund të zgjidhet personi i cili i përmbush kushtet në vijim:

- 1) është shtetas i Republikës së Maqedonisë;
- 2) në momentin e emërimit me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor nuk i është shqiptuar dënim ose sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës;
- 3) ka fituar së paku 240 kredi sipas SETK ose ka kryer shkallën e arsimit VII/1;
- 4) ka minimum gjashtë vjet përvojë pune në veprimtarinë edukative-arsimore ose në organ të administratës shtetërore kompetent për punët e arsimit dhe
- 5) posedon një nga certifikatat ose dëshmitë e pranuar ndërkombëtare vijuese për njohje aktive të gjuhës angleze jo më të vjetër se pesë vjet:
 - TOEFEL IBT - së paku 74 pikë,
 - IELTS (IELTS) - së paku 6 pikë,
 - ILEC (ILEC) (Cambridge English: Legal) - së paku niveli B2 (B2),
 - FCE (FCE) (Cambridge English: First) - të dhënë,
 - BULATS (BULATS) - së paku 60 pikë ose
 - APTIS (APTIS) - së paku niveli B2 (B2).

Neni 10

Drejtori i Qendrës shtetërore për provim ka zëvendësin, i cili e zëvendëson drejtorin në rast të mungesës së tij ose të pengimit me të gjitha autorizimet dhe përgjegjësitë e tij në menaxhim.

Dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me kushtet e zgjedhjes, shkarkimin dhe mandatin e drejtorit të Qendrës shtetërore për provim kanë të bëjnë edhe me zëvendësdrejtorin.

Neni 11

(1) Nëse në konkursin e shpallur nuk paraqiten kandidatë ose nëse Qeveria e Republikës së Maqedonisë nuk emëron drejtor nga kandidatët e paraqitur, shpallet konkurs i ri publik.

(2) Nëse për shkakët nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk zgjidhet drejtori ose i ka pushuar mandati para kohe, Qeveria e Republikës së Maqedonisë pa konkurs publik emëron ushtrues detyre, sipas rregullës nga radha e të punësuarve në Qendrën shtetërore për provim.

(3) Ushtruesi i detyrës drejtor, i ka të gjitha të drejtat dhe detyrat e drejtorit të Qendrës shtetërore për provim.

(4) Ushtruesi i detyrës drejtor emërohet për kohën deri në zgjedhjen e drejtorit, e më së shumti deri në gjashtë muaj pa të drejtë rizgjedhjeje.

(5) Për ushtrues detyre drejtor, mund të emërohet personi që i plotëson kushtet sikur për zgjedhjen e drejtorit.

Neni 12

Drejtori i Qendrës shtetërore për provim i kryejnë punët, si vijojnë:

- udhëheq me punën e Qendrës shtetërore për provim,
- e prezanton dhe përfaqëson Qendrën shtetërore për provim,
- e propozon programin vjetor për punë të Qendrës shtetërore për provim, statutin dhe llogarinë përfundimtare,
- e propozon raportin vjetor të punës së Qendrës shtetërore për provim,
- e organizon realizimin e programit vjetor,
- i miraton aktet lidhur me marrëdhënien e punës, me të punësuarit,
- formon komisione,
- kryen zgjidhjen e koordinatorëve, testuesve dhe vlerësuesve lokalë,
- kryen zgjidhjen e përkthyesve dhe të lexuesve të pavarur të materialit për provim,
- lidh marrëveshje me koordinatorët, testuesit, vlerësuesit lokalë, bashkëpunëtorët e tjerë të jashtëm për të drejtat dhe obligim e tyre,
- i zbaton procedurat për mbikëqyrje dhe kontroll të fshehtësisë së përgatitjes, shtypjes, distribuimit dhe ruajtjes së materialit për provim,
- përgjigjet për punën materialo-financiare dhe ligjshmërinë e punëve nga kompetenca e tij dhe
- kryen punë të tjera të përcaktuara me ligj dhe Statut.

Neni 13

(1) Drejtori i Qendrës shtetërore për provim, formon trupa këshillëdhënës, dhe angazhon bashkëpunëtorë të jashtëm përmes konkursit publik.

(2) Anëtarët e trupave këshillëdhënës dhe bashkëpunëtorët e jashtëm nga paragrafi (1) i këtij neni, i zgjedh drejtori nga radhët e kandidatëve të cilët i kanë plotësuar kushtet e përcaktuara në konkursin publik.

Neni 14

Drejtori mund të shkarkohet edhe para kalimit të mandatit për të cilin është zgjedhur, nëse:

- e kërkon vet atë,
- në rast të pengimit të kryerjes së funksionit për shkak të sëmundjes me kohëzgjatje të pandërprerë prej më shumë se gjashtë muajsh,
- nëse vërtetohen parregullsi serioze në punën materialo - financiare të tij, për shkak të së cilës i është shkaktuar dëm Qendrës shtetërore për provim,
- nëse jep të dhënë e cila është informatë e klasifikuar, në pajtim me dispozitat për informatat e klasifikuara,
- në rast të punës në kundërshtim me procedurat e fshehtësisë së përgatitjes, shtypjes, distribuimit, ruajtjes, dhe vlerësimit të materialit për provim dhe
- punon në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji dhe Statutin.

Neni 14-a

Për kryerjen e punëve në përputhje me kompetencat e Qendrës Shtetërore të Provimeve të parapara me këtë ligj, formohen njësi rajonale sipas rrjetit të shkollave fillore dhe të mesme në Republikën e Maqedonisë.

Neni 14-b

Për të punësuarit në Qendrën Shtetërore të Provimeve të cilët kryejnë punë administrative zbatohen dispozitat e Ligjit për nëpunës administrativë dhe Ligjit për të punësuarit në sektorin publik, ndërsa për të punësuarit që kryejnë punë ndihmëse-teknike zbatohen dispozitat e Ligjit për të punësuarit në sektorin publik dhe Ligjit për marrëdhënie pune.

III. FSHEHTËSIA E MATERIALEVE PËR PROVIM

Neni 15

(1) Drejtori, kryetari i Këshillit drejtues, anëtarët e Këshillit drejtues, të punësuarit në Qendrën shtetërore për provim, anëtari i komisionit shtetërorë lëndor të maturës, anëtari i komisionit shkollor të maturës, anëtar i komisionit për kontrollim të jashtëm të arritjeve të nxënësve, përkthyesi i materialit për provim dhe lexuesi i pavarur i materialit për provim, nënshkruajnë deklaratë se do të udhëhiqen sipas procedurave të fshehtësisë në përgatitjen, shtypjen, distribuimin dhe ruajtjen e materialit për provim.

(2) Materiali për provim nga paragrafi (1) i këtij neni ka karakter të informatës së klasifikuar me shkallë përkatëse të fshehtësisë, në pajtim me dispozitat e Ligjit për informatat e klasifikuara.

(3) Testuesi nënshkruan deklaratë për udhëheqje, sipas procedurave për realizimin e provimeve të jashtme.

(4) Vlerësuesi nënshkruan deklaratë për udhëheqje, sipas procedurave për vlerësimin e testimeve.

(5) Distribuesi i materialit për provim nënshkruan deklaratë, për udhëheqje sipas procedurave për distribuim.

(6) Procedurat për fshehtësinë e përgatitjes, botimit, distribuimit, ruajtjes dhe vlerësimit të materialit për provim, i përgatit Qendra shtetërore për provim, ndërsa i vërteton ministri.

IV. FINANCIMI I QENDRËS SHETËRORE TË MATURËS

Neni 16

Mjetet për kryerjen e punëve nga kompetenca e Qendrës shtetërore për provim, sigurohen nga buxheti i Republikës së Maqedonisë, nga burime vetjake nga shërbimet e kryera, dhe nga burime të tjera në pajtim me ligjin.

V. MBIKËQYRJA

Neni 17

Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji, kryen Ministria e Arsimit dhe Shkencës.

VI. DISPOZITA NDËSHKUESE

Neni 18

Drejtori, i punësuar në Qendrën shtetërore për provim, anëtari i komisionit shtetëror lëndor të maturës, anëtari i komisionit për maturë shkollore, anëtari i komisionit për kontrollim të jashtëm të arritjeve të nxënësve, përkthyesi i materialit për provim, lexuesi i pavarur i materialit për provim, testuesi, vlerësuesi, distribuesi, nëse veprojnë në kundërshtim me dispozitat e nenit 15 të këtij ligji, do të dënohen për vepër përkatëse penale, të përcaktuar në Kodin penal.

VII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 19

(1) Punët profesionale dhe administrative lidhur me përgatitjen për fillimin e punës së Qendrës shtetërore për provim, i kryen Ministria e Arsimit dhe Shkencës dhe Byroja për Zhvillimin e Arsimit.

(2) Kryetari dhe anëtarët e Këshillit drejtues do të emërohen nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, në afat prej 30 ditëve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(3) Këshilli drejtues në mbledhjen e parë, zgjedh ushtrues detyre drejtor të Qendrës shtetërore për provim, i cili i bën përgatitjet për fillimin me punë të Qendrës shtetërore për provim.

(4) Këshilli drejtues në afat prej 30 ditëve nga dita e emërimit të tij, shpall konkurs publik për zgjedhjen e drejtorit të Qendrës shtetërore për provim, ndërsa drejtorin e zgjedh në afat prej 15 ditëve nga dita e kalimit të afatit në konkursin publik.

(5) Qendra shtetërore për provim fillon me punë, në ditën e emërimit të ushtruesit të detyrës drejtor.

(6) Këshilli drejtues e miraton Statutin në afat prej 30 ditësh, nga dita e emërimit të kryetarit dhe anëtarëve të Këshillit drejtues.

(7) Aktet për organizim dhe punë dhe për sistematizim të vendeve të punës, drejtori i Qendrës shtetërore për provim i miraton, në afat prej 30 ditësh nga dita e zgjedhjes së tij.

Neni 20

Deri në fillimin e punës së Qendrës shtetërore për provim, Ministria e Arsimit dhe Shkencës dhe Byroja për Zhvillimin e Arsimit, vazhdojnë t'i kryejnë punët nga kompetenca e saj.

Neni 21

(1) Të punësuarit në Byronë për Zhvillim të Arsimit, të cilët punojnë në punët e vlerësimit të arritjeve të nxënësve, vazhdojnë me punë në Qendrën shtetërore për provim, nga dita e fillimit të saj me punë.

(2) Mjetet, pajisjen, inventarin, dokumentacionin lidhur me punën e të punësuarve nga paragrafi (1) i këtij neni, i merr Qendra shtetërore për provim, nga dita e fillimit të saj me punë.

Neni 22

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, pushojnë të vlejnë dispozitat nga neni 91 paragrafët (5), (6), (7), dhe (8) nga Ligji për arsimin e mesëm ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, dhe 92/2008).

Neni 23

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".